

Szerkesztőség és kiadóhivatal
2. évfolyam SIMON-ház Kuna József utca
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK

Előzetési pénzek és a hirdetés körül panaszok
valamint a lap megjelenéséig illető
minden külföldi és ide utazásokról.

Bármentőselem, levelek csak ismert kasszából
fogadjatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben háshoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábpótló egy soros beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. i.
Nyitólár 4 hasábpótlóért 20 kr.
Hirdetést vagy irólatot magában foglaló
ajánlatok ára 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Szombat November 22.

227. szám.

Ehez Szapáry kormány kellett.

(T.) Tisza Kálmán református. Ránézve nenyiljhozzám virág volt minden a hierarchia terepére benyuló hadászati kérdés, mert a klerus casus-bellinek tekintett mindent, ami neki nem tetszett s ha Tisza Kálmán úgy bánt volna velük amint egy katolikus kormányelnök bánt, hát arra való lett volna az ellenzék, még a szélsőbal is, hogy a klerussal fogjon kezét amint, hogy azt a vegyes házasság kérdésében is megselekedte. Hát ha Tisza azt nem akarta, hogy Magyarországon egy ultramontan szövetség jöjjön létre, melyhez politikai fanatizmussal talán hozzácsatlakoztak volna még a protestáns színtestek is, hát neki ovatosan kellett bánni a klerussal, mely aztán, hogy a politikai téren mily vérszemét kapott, tanúsítja az elkeresztelések ügye, a midőn a kormány hatalommal szemben, mint állam az államban, állást foglalt. És ha most is Tisza Kálmán volna a miniszterelnök, semmi kétség, hogy az ellenzék megragadná az alkalmat, s ebből is csinálna „vegyesházassági“ eseményt, hogy a haladást és felvilágosodottság zászlaját a pártédek lobogójának alárendelje, a hogy a függetlenségi, a mérsékelt ellenzéki és hierarchikus lobogó az ultramontan jelvény alatt egyesüljön, s elhitesse a nemzetet, hogy mert kormányt akar buktni, ergo akarmit csinál, hazafiságot cselekszik.

Szerencsére a nemzet a pusztán kormányt bukatságból álló hazafiságra beletáradt s kezdenek komolyabb igényei támadni, s megeléglendő a Tisza elleni hecczeket, újabb hecczekbe egyhamar, nem könnyen lehetne bele vinni. Ennek köszönheti Szapáry Gyula és Csáky Albin azt az ellenzéki szabadelvűséget, mely, egyéb utat nem látván, kénytelenségből is éljenzett az éljenzőkkel, amint hogy tavaly ilyenkor még, az abezuglókkal abezugolt volna, ha bár a mérsékelt ellenzék vaczillációjára most is nagyon észlelhető vála. Es mikor a kat. alsó papság, Csáky szerint a „belháborút“ megkezdte,

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Tárca-levelek.

VI.

Genf, 1890. nov. 18.

Csakugyan nincs szebb zene a világon, mint az emberi beszéd zenéje. Csakugyan, azon a nyelven, a melyet édes anyánktól tanultunk.

Ha csak heteken át is nem hallod azt a zenét: mintha „egy nagy halottas ház volna körüléd a világ. S angyali éneket hallasz, mikor váratlanul újra a fűtedbe esendül.

Tegnap délután rá gondoltam magam, hogy ugy is Csokonai születés napja van, rendezzünk egy zártkörű ünnepélyt a Rousseau nyárfái alatt. Ott aztán váltig beszélgettem volna e nagy ülő szoborhoz, a „lenni, vagy nem lenni“-ből, hogy „Te ki Ermenonville árnyas szigetében, nyugszol a nyárfáknak édes enyhejében“. De mivel ő rám se haderítve csak tovább jegyezgetne a térdére fektetett érc-papírosra: én is hátat fordítottam neki, s a tópart rácsozatára könyökölve a műsorozat következő számaképp, hangos trillázással fűtörősztem a „riadó leányt“, meg a „csikóbőrös kuaicsot.“

A hattyúk — van a városnak egy pár százig menő, — nagy művelvezetett látszotak rám figyelni; s mire észre vettem magamat, biz én jól meg találtam toldani a programot mindentféle profánus nótákkal, a dorozsmaj számalomról, meg ama bizonyos abonyi két tornyokról, a melyeket a nótabeli huszár — saját állítása szerint — in-

okvetlenül arra számított, hogy mint a vegyesházasság idejében élt aranzsuezi napok alatt, ma is részestülni fog az ellenzék osztatlan támogatásában.

Szóval, a Szapáry kormány szerencsés csilagzat alatt született. A kormánybuktatási demonstrációk undorodásig vitt manővereitől annyira megcsömörölt a nemzet gyomra, hogy ma, egy férfias kormány sokat merhet a nélkül, hogy lovat adna az ellenzék alá, mert az a lova annyira lejáratott a közelmúltban, miszerint idő kell hozzá, hogy új erőre kaphasson.

Es a Szapáry kormány feladatának magaslatán áll, feltudja fogni küldetés-szerű hivatottságát, számolni képes a körülményekkel, s oly határozott mozdulatokkal kezdi meg pályafutását, amely nem tévesztheti el hatását egy oly nemzetre, mely a férfias szilárdságnak mint nemzet is szimboluma. A Szapáry kormánynak minden eddigi cselekedete korrekt formába lett öntve, s oly önértzellet bocsátva a parlament ítélőszéke elé, mely biztosítani szokta a kormányok részére a többséget.

De hát milyen egy kormány is ez, minden egyes miniszter egy erős oszlop. Voltak idők, mikor a kormány épület egész terhét a Tisza vállalai tartották. Az ellenzék sámsonainak csak ezzel az egy oszloppal volt dolguk, s ha bár ez az egy oszlop minden erősködésükkel dazolt is, olykor olykor remegve néztük a küzdelmet, tudva tudván, hogy ennek az egy oszlopnak kidőlésével a szabadelvű párt is a romok alatt lelte volna halálát. De hát gondolt arra Tisza, hogy megossza végre a terhet és oszlopokat teremtsen. Erezte már ő kilépése előtt a teher súlyának paralizáltságát, s valóban úgy oda hagyhatta helyét, hogy az épület arányosabb teher megosztásával még erősebb lehetett.

Soha nagyobb erőpróbán nem ment keresztül magyar kormány, mint ezzel az elkeresztelési kérdéssel. Olyan erőpróba volt ez, mint mikor valamely hidat ezer mázsákkal raknak meg és nem mozdul ki helyéből még csak egy csavarja sem, plane a hidon a megterheletésnek semmi

jele nem vehető észre. Most már elbirja, mehet neki bár mily megterhelt vonat, s megvagyunk róla győződve, hogy a klerus minden további erőlködésével könnyedén fog dacolni.

Hogy egy kormány egy oly hatalommal szemben, mint amilyen hatalom Magyarországon a katolikus papság, ily merész állást menjen foglalni, ahoz a benső erőnek igen nagy önértete s a biztonsági tudat igen magas fok szükséges. Oly bizonyíték az, mely a szabadelvű párt minden egyenetlenségéről szóló hirt halomra dönt s oly bizalmat és elismerést kelt a nemzet szívében a Szapáry kormány iránt, amilyenről bizony bizony, még csak álmodni se mertünk volna.

Az új honvéd miniszter. Ujra hallatszik az a többször felmerült hír, hogy Fejérváry Géza báró a közös hadügyminiszter állásával cseréli föl már a legközelebb a honvédelmi tárczát. Utódjául — mint némely budapesti hírlapban olvassuk — két kiváló egyént emlegetnek. Bolla Kálmánt honvéd ezredest, debreczeni kerületi parancsnokot, a ki nem csak kitünő katona, hanem jeles szónok hívében is áll s ez utóbbi tulajdonság nem csekély előny a miniszteri székben. A másik, a ki kombinációjában van véve Barkassay Béla őtábornoki alvezéres. — Hogy azonban a felmerült hír ezáltal alaposabb volna, mint régebben azt jól értesült körökben határozotlan tagadják.

A ref. egyház állam segélye. A 48-as párt részéről a vallás és közoktatásügyi költségvetés tárgyalása folyamán Ugron Gábor, vagy a pártnak egy másik tagja javaslatba fogja hozni hogy a ref. egyháznak az állam részéről élvezett 65,000 frtnyi segélyét 100,000 frtra emeljék fel, hogy a nevezett egyház ezental ne legyen kénytelen másnémi segélyt igénybe venni.

A bécsi sajtó a kormány nyilatkozatairól. A bécsi sajtó is élénken foglalkozik a kormány képviselőházi nyilatkozataival, az elkeresztelések ügyeiről, sghanguan konstánálva a kormány fényes „sikerét“. Erdekesnek tartjuk idezni a „Neue Fr. Presse“ cikléből a következőket: „Mégsegyenülve s az irigység nem minden árnyéka nélkül látjuk, hogy Magyarországnak olyan államférfiai vannak, kik tudják szolgálni az ország

szemeidnek, — ha azok a mi nagy városaink utcáihoz vannak szokva.

A tarka képből csakugyan hiányzik is egy szines vonás: az egyen ruha; s az utczák morajából egy hang! a kardosörtetés. Szóval nincs katonaság.

— Nekem csak most, hetek mulva tünik ez fel, — a mi fölött különben nem nagyon csodálkozom.

Az egyenruhát némileg az egyetemi diák társulatok szines sipkái pótolják. De hogy mennyire, arról én megint nem számolhatok.

Ezek az apó társulatok gomba módra születnek úgy öszönként az egyetemi hallgatók között. Hetenként aztán egy két gyűlést tartva, felolvasások és szavaltások közben önképzik magukat a sörivásban.

Minden társulatnak van külön neve, helyisége, és színe — elég czélszerűtlen és nem valami izléses — sapkája. Gondolom, azért, hogy a hordó feneke felé is megismerjék egy mást.

Különben — kamolyan szólva — a mily ősi, ép oly elnézésre méltó, közös intézménye ez a nyugoti országok legtöbb egyetemének. Csak az a baja, hogy úszdarabolja az ifjuságot, a helyett, hogy összetartaná.

Az itteni öszszes körül belöglugy járok mint az egyszerű falusi ember a színházzal. Addig várom a medvét, hogy egyszer csak vége az előadásnak, s én még semmit sem láttam.

Az éjszakák ugyan, reggeli 9—10 óráig, míg a sűrű köd fel nem szakad, talán még hidegebbek mint nálunk: hanem napközben nyári melegen vág a nap, s az ember csak a kalendáriumból tudja, hogy ősz van.

jól fölfogott érdekeit s ebben van annak a csodálatos föllendülésnek is magyarázata, melyet Magyarország önállóságának helyreállítása óta tanusit s annak, hogy némely téren melyen még nemrég messze megelőztük, tulajdonnyal bennünket.“

Országgyűlés.

Budapest, nov. 20, 1890.

Ma a képviselőház a cultus-vitát folytatta. A vita első szónoka Szivák Imre volt, ki beszédében kizárólag az elkeresztelési kérdéssel foglalkozott. Kimutatta, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter teljesen a törvény alapján állott, midőn az 1868-iki 53-ik törvényezikk végrehajtásáról rendelkezett a február 26-iki rendeletében. Nem csak joggal élt, hanem kötelességet teljesített a miniszter, midőn e rendeletet kiadta. Majd egyház politikai és ethikai szempontból bírálta az 1868-iki 53-ik törvényezikk intézkedéseit s ezek föntartásának szükségét bizonyította. Beszéde végén, melyet az egész ház figyelemmel hallgatott, határozati javaslatot nyújtott be a kormány álláspontjának védelmezése és helyeslése mellett.

Ezután a mérsékelt ellenzék padosorából szólalt föl egy „félbemaradt püspök“, Hock János, a ki politikai morálra akarta tanítani a kormány-parti papképviseletet s saját püspökeit, egyházi előjárót korteszolgálat jutalmából felemelkedettek és beneficiumokért kapadozóknak mondotta. Hock beszéde igen sikerült, ellenzéki beszéd lett volna, ha elébb leveti magáról a reverendát.

Rosszival István személyes kérdésében válaszolt Hock Jánosnak, visszautasítván ennek insinuatíóját. Beszéde végén a következőket mondotta, hogy Hock Jánost „nagy csekélység“-nek tartja s „ilyen embertől“ politikai morált nem tanul. Erre iszonyu toporzékolás támadt az ellentékek.

Benedek Elek vállalkozott ezután arra, hogy a cultusvitát visszatérje a közoktatási mederbe, a mi azonban csak egy félóra sikerült neki, mi alatt a nemzeti cultura fejlesztését fejtegette őszinte lelkesedéssel. Helfly Ignác már ismét az elkeresztelésekről beszélt, még pedig igen érdekesen. Saját pártfelei közül nem egygyel ellentétbe helyezkedett, midőn azt bizonyította, hogy Csáky rendelete jogos és törvényes volt s azt visszavonnia nem szabad, ellenben annál jobban helyeselték a szabadelvű párt részéről. Beszéde végén azonban Helfly beleesett abba a hiába, hogy önmagával volt következtelen, mert, a Szivák határozati javaslatát, melynek indoklására beszéde legnagyobb része szolgált, önmaga nem fogadta

A város alatti kertekben még ott diszlenek a konyha növények: a sárgarépatól fel a koronás káposztáig. A tóparton gondatlan virágok nyílnak . . . az őszi rózsának még ép most van a dandárja; minden utozasarak ezzel van felfordulva, s az udvarkertekből ezrével kandikálnak kifelé.

(Hogy aztán az éjjeli hidegekben mit csinálnak, — az már teljesen „az ő dolguk!“)

Annyi bizonyos, hogy nekem nem ér az egész ősz egy hajtó fát. Mit kendőzi magát? Ha ősz, legyen ősz. Így olyan, mint egy naivul kaczerkódó öreg lány, — legalább is nem természetes

Genfről — így nagy általánosságban — a magam meguntatása nélkül alig van már valami mondani valóm. (A mit abból is láthat a nyájias olvasó, hogy sűrűn kezdek beszélni az i d ő r ő l.) Minduntalan megállítja a kezem valami, hogy mit érdekl ez az Ellenőr olvasóit?

Hanem azért az egyes intézményekről — a miket érianteni sem lehet az általánosság keretében — még egyszer-ezyszer talán beszélgethetünk majd

Vagy ha egy egy arravalóbb kirándulás akad

A jövő héten például többen készülünk a Montblanchhoz, bár ez, azt hiszem nem így az őszre való mulatság.

Ha sikerül: sietni fogok meghajtani előtte Debreczen kévét — a Basahalom nevében!

Szabolcska Mihály.

el. Az ülés végén Rossival István szólalt föl s kifejtette álláspontját Csáky rendeletével szemben; érvelése főként a tridentin zsinat határozatán alapult, melyből azt a következtetést vont le, hogy a catholikus pap csak a catholikus egyház számára keresztelhet s így Csáky rendeletének nem engedelmessé lehet.

1890. nov. 21.
A cultus-vita mai első szónoka Komlóssy Ferenc volt, ki a „Magyar Allam” stulában támadta Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásiügyi minisztert és febr. 26-ki rendeletét.

Csáky Albin gróf miniszter provokálva érezvén magát Komlóssy beszéde által, a ház általános érdeklődése mellett kezdett szólni. Felolvasott a hercegprímásnak Treforthoz intézett leveléből egy passzust. Erre a levélre Komlóssy úgy hivatkozott, mint az ő álláspontját támogató adatra. Mikor azonban a miniszter felolvasa a levelet; a ház rögtön tisztába jöhetett, hogy Csáky Albin gróf az aki „tudva valótlanságot mond”, — vagy más valaki? Rendkívüli elmeélel vitakozott a miniszter több szónokkal. Minden oldalról helyeselték és éljenztek beszédét, melyben igen érdekesen fejtegette, hogy a természeti jogot az állam mennyire korlátozza mindenütt s mennyire üdvös, hogy a vegyes házasságokban is törvény által korlátozza a szülőknek ezen természeti jogát a gyermekekre nézve. Kifejtette, hogy az állam a polgári anyakönyvek vezetésével — ha majd erre kerül a sor — nem sérti az egyházakat, mert az állam csak azt veszi vissza, a mi az övé s különben a február 26-diki rendelet is nem a papokat sújtja egyházi funkciójukért, hanem az anyakönyvvezetőket, polgári hivatali munkatársait. Az egész ház hangos tetszésben tört ki, midőn azt mondta a miniszter, hogy hogy mint főispán magyarosított ugyan, de nem erőszakkal; mint miniszter nem germanizált, a német nyelvi rendeletével, csak a nyugati cultura befogadására képebbé igyekezett tenni az ifjúságot; hogy ultramontan volna — a mit szintén mondta rá — azt most már bizonyára senki sem mondja; hogy pedig anti-catholikus lett volna, azt eddig sem hihette el senki. A ház sokáig éljenzett még, mikor Csáky beszédét befejezte.

E beszéd nagy hatását az utána fölszólt Grünwald Béla is elismerte. Grünwald ezután kifejtette a mérsékelt ellenzék sajátos álláspontját, mely szerint a Szivák Imre határozati javaslatának minden pontját elfogadják, elismerik az 1868-iki 53-ik törvények 12-ik szakasza fentartásának szükségét, elismerik a febr. 26-iki rendelet törvényességét, sőt helyeslik a polgári anyakönyvek behozatalára szolgáló törvényhozás intézkedés kezdetét; — de még nem fogadják el a határozati javaslatot, mert első pontjában van egy mondat, mely helyesli a miniszter eljárását; a mérsékelt ellenzék pedig nem helyesli azt, mert a miniszter rendeletét cselezéretnek tartja.

Holló Lajos az Irányi Dániel álláspontjához és határozati javaslatához csatlakozott. Majd az ülés végén Asbóth János fejtegette ki egyéni nézeteit, melyeket a ház pártkülömbőség nélkül nagy figyelemmel hallgalt végig. A szónok várakozó álláspontot foglal el.

Külföld.

— **A regenség Hollandban.** Tegnapelőtt óta Hollandban törvényes alakban érvénybe lépett a regenség. Emma királyné a törvényhozás két házának együttes ülésében letette a regensi esküt, mire azután a lakosságok proklamációt intéztek, melyben hangsúlyozza a fenforgó komoly körülményeket igéri, hogy kötelesegeinek hiven és azonpélda nyomán, melyet neki a király adott, fog eleget tenni. Emma regenskirályné jelenleg 32 éves; 1858-ban született s 1879-lépett házasságra az akkor már hatvankét éves III Vilmos hollandi királlyal. A házasságból 1880-ban egy leánygyermek, Vilhelmina hercegnő született, ki a trón törvényes örököse, de kiskoru lévén, az idő szerint épp oly kevésbé veheti át az uralmát, a mint azt súlyosan beteg atya nem teheti. Éppen a király betegsége s a trónörökösön kikorúsága tette szükségessé a regenség alakítását s a felségjogoknak Emma királynéra való átruházását, mely a király halála esetén sem fog megszűni mindaddig, míg a trónörökösön nagykoru nem lesz. A hollandi regenség megalakításával a Holland és Luxemburg közti perszonál unió is végérvényesen megszünt.

Piacunk állapotáról.

Minden állam s vele együtt minden rendezett viszonyok között élő város jólétének egyik legfőbb alapját a jól kifejtett ipar, virágzó kereskedelem, az üntudatos közgazdaság képezi. Ezen elősorolt több rendbeli tényezők összehangzatos emelkedései mozdítják elő bármely állam vagy város anyagi és szellemi előhaladását; a hol tehát az értelmes munka, a fokozatosan emelt kereskedelem, továbbá a nagy szorgalommal és értelemmel ápolat közgazdaság s ezek mellett az általános szakképzettség hiányzik, avagy az egyik vagy másik elhanyagolt állapotban van, ott előhaladást, általános műveltséget, vagyoni gyarapodást nemcsak várni, de sőt reményelni sem lehet.

Szóval a mai reális világban egészen a munka, az igazi szorgalom korát éljük, s hovatovább — hála a kor ezen nemes irányzatának — mindig jobban és erősebben nyomul előtérbe és válik vérvé a társadalomnak az az igazság, hogy értelmes és jól kifejtett ipar, virágzó kereskedelem, üntudatos és vas szorgalmu közgazdaság, — általában véve valódi munka, szorgalom és szakképzettség nélkül sem állhatnak, sem városnak, sem pedig egyes családoknak tenni állani nem lehet.

A fentebb említett, s minden város jólétének egyedüli alapját tevő ezen tényezők kifejlődésére nézve teljes számú szakiskolák s más ilyen mű intézményeken kívül, kétségtelenül a jókarban tartott, biztos forgalmat garantizáló, az év bármely szakában könnyen hozzáférhető, általában a lehetőségig mindenféle előnyökkel rendelkező piac az, mely az iparnak, kereskedelemnek és közgazdaságnak biztos életet, előhaladást, magasabb fejlettséget nyújt.

Ha tehát ezen elmondottak igazak, melyeket pedig kétségbe vonni teljes lehetetlen, nincs más hátra, — és most már az általános fogalmakat teljesen lokális vonatkozásaiban vizsgálva — mint a fentebb jelzett anyagi és szellemi jólétet egyaránt biztosító tényezőket, minden tőlünk telhető erővel fejleszteni, előmozdítani, azokat virágzásba hozni, s ezek alapján a csaknem hirtét veszített, de minden esetben hanyatlásban lévő piacunkat a már jelzett nívóra emelni igyekezzünk.

Erre szükséges első sorban, hogy városunkat a körülöttünk levő népes falvakkal, városokkal úgy kössük össze, hogy az által és közeli és távoli vidékek lakóival könnyen és biztosan közlekedhessünk, szóval a közlekedési utaknak létesítése, s azoknak jókarban tartása az első főfeladat; 2-szor, hogy városunkban a nélkülözhetetlen, de egyébként is az adásvetésnek egyedüli létfeltételét képező alkalmas, egy helyi, mint a vidéki közönség részére könnyen hozzáférhető olyan piacot állítsunk elő, s azt úgy rendezzük be, hogy abba ne kényszerűsüdjön, de örömmel lépjen be egy város, mint a vidéki közönség minden egyes tagja; végül 3-szor, hogy a város és a vidéki közönség más ilyféle kiadásait a lehetőségig mérsékeljük.

Ilyen s ehhez hasonló gyökeres intézkedések által lehetne tehát elérni azt, hogy a nagy vidék minden féle terményeivel ide özőnlene; ezen célba vett intézkedések pontos végrehajtása eredményezné azt, hogy városunk piacán a mily nagy mértékben emelkedné a kínálat, ép oly nagy arányban nevelkedné a kereslet is.

Azonban ezen egyedüli célhoz vezető ipart, kereskedelmet, és mezőgazdaságot költsönösen előmozdító alaptényezők helyett mit tapasztalunk? Azt, hogy városunk piacára csak a végső szükség vezérli egy az eladót, mint a vevőt, s ezzel nem csak tulajdonképpen vidéki eladót is kiállító van így, de mi magunk is; bizonyos irtozáttal viseltetünk piacaink iránt, és valódi féltélemmel gondolkunk rá, ha egy hosszú év alatt esetleg egy párszor, piacunkat szükségleteink bevásárlása céljából felkeresni kell.

Ezen tagadhatlan igen szomorú állapotoknak az előidézői pedig mi magunk vagyunk, a mennyiben piacaink — mi türes tagadás — az elsőtől az utolsóig rendetlen s oly állapotban vannak, hogy oda bizon se eladni, se venni nem kívánkozik senki.

Egyébiránt beszéljenek a tények, — melyek napnál is világosabban tüntetik fel, mutatják ki, ha vajjon léteznek-e alapos ok arra, hogy jelen állapotjában lévő piacunk felett, a halál haragot megkondítsuk-e? E célból legyen szabad a Csapó, Hatvan és Czegléd utcákban lévő piacaink szomorú állapotjára — kivált — összedöbben, a mikor pedig mindenféle termény tömegesen állítatik ki — reá mutatni. Bárki is tapasztalni fogja, hogy a nevezett utcák piacain összegyűlt száz meg száz helybeli és vidéki szekér, s annak tartama, a sártenger közepében, majd nem elsüllyedt állapotban van, úgy hogy bárkinek is nagy bátorságra van szüksége, hogy azon feneketlen sárba, mely változatosság kedvéért helyel közzszel pocsolya szerűvé is változik — az oda menetelt megkísérleje. Szinte képzelem, hogy az illető vevő vagy eladó mily szép áldást és páratlan dicséretet morzsol fogai között, ezen város igen tisztelt bölcs atyáira.

Ilyen forma rendetlen és eléggé nem kárthatatható ázsiai állapotok vannak a ló, marha és egyéb állat-piacainkon is, melyeknek nyomorúságos állapota többször volt már megénekelve a helyi lapok hasábjain.

Nohát kérem szépen ez borzasztó, rettenetes állapot.

Egy ily városnak, mint Debreczen, mely a nagy vidék emporiumának szereti magát vallani, ilyen szegényteljes állapotokat egy perczig sem szabad eltűrni.

Megszéltet szorgalommal és figyelemmel oda kell törekedni, hogy ezen abnormis állapotok úgy és akként javittassanak meg, hogy ez által ne csak a helybeli termelőknek és vevőknek, de főleg a vidékieknek is nagy kedvök legyen piacunkat mindenféle tekintetekből felkeresni; oda kell hatni, hogy a vidék ne kényszerűsüdjön, de bizonyos előszerezzettel siessen rendezett, s mindenféle előnyökkel felruházott piacunkat az adásvetés szempontjából az év bármely szakában meglátogatni.

Ezt saját jól felfogott érdekeink sürgetik, s az nem csak az igen tisztelt előjáróság

előadhatatlan kötelessége, de annak előmozdítására a város minden igaz fiának sorkozni kell.

Hátra van még szölanom a tulajdonképpeni fúteuzánkban lévő piacunkról az ugynevezett pércsi sörrel, és az annak végében lévő, minden jó izlést megbotránkoztató s valóságilag undort gerjesztő libavásárról is. — Kérem szépen ez sem rendes állapot, sőt itt még több baj és rendetlenség uralkodik, mint bárhol is.

Mert igaz ugyan, hogy itt már a legújabb idők óta köveze van az eladási helyek, úgy de itt meg oly bábeli zür zavar és rendetlenség uralkodik, hogy azokat közegészség, köztisztaság és közbiztonság tekintetéből tovább tűrni nem lehet.

Mert eltekintve attól, hogy legszebb utcánkban, a mindenféle fajtájú szarvas állatok, romlott és nem romlott hordós káposzták illatai háborgatják az embereket; eltekintve attól is, hogy a száz meg száz száma eladás végett kiállított hizott libát a vevő rendszeren a járdán cipeli haza fele, mely által az ott járókölket elpiszkolással fenyegeti, sőt igen sokszor valóságilag ügyes tornáztatott kell bár kinek is kifejteti, ha a jól megszorogtatott libaság esetleges megfélekezésének helyre nem hozható következményei elől, ép ruhával megmenekedni akar, eltekintve attól is, hogy igen sok esetben a legvöbös szállingozó toll, pehely, stb. piszok elől, esernyő alá kell menekülnünk; eltekintve végül, hogy a nagy mennyiségben előállított s a hajnali óráktól a déli 12 óráig egy helyben tartott mindentéle szarvas állatoknak nap után elkövetett rondításai miatt azon a helyen talaj mennyiség fog bekövetkezni: — fődolog az, hogy azon a helyen a város legszebb részében annyira összezúfolva vannak a küllönböző, igen sürűn látogatott vásárok, hogy az ottan minden félóránban elrobogó helyi vonat miatt az emberek élete, testi épsége szakadatlanul fenyegetve van.

Valósággal szerencse, hogy ez ideig valami ország világra szóló nagy szerencsétlenség nem történt. Igazán isten kiértés az, mely ezen a piacon a hatóság tudtával, annak úgy szölvá szemé láttára és felügyelete alatt, nap, nap után vége meg.

Azonban még ez nem elég. Mert van még más türhetetlen körülmény is, a mi gyakorta ismétlődik azon a szoros helyen. A nagy tolongásban a közönség folyton kitéve van a kates existenciák biztos zsebmetszésein. Tudomásom szerint nincs olyan nap, hogy ezen az ugynevezett pércsisoron csak nem a rendörség szemé láttára, de minden esetre annak jelenlétében, egy néhány egyént kine zsebeljenek. Ne érezze sértve magát a rendörség. Az imént elmondott visszás állapok a baj kutorfórasa. — A zsebelések e helyen csak akkor maradnának el, ha minden vásárló mögé egy-egy rendört állíthatnánk.

Hogy tehát ezen és a már fentebb jelzett rendellenes egyáltalában tovább már nem türhető állapotoknak vége szakadjon, szükség, hogy piacunk jelenlegi állapotát gyökeresen megváltoztassák, s különösen a pércsi soron ne legyen kitéve az eladó vagy vevő vagyona és élete kockáztatásának.

Jól tudom én azt, hogy a pércsi sor, s általában piacaink túltömöttségét kereskedőink nagyon szeretik, sőt azt is gondolom, hogy kereskedőink azt óhajtanák, hogy az említett piacainkon négyszer annyi közönség sürgöne-forogna. Egyébiránt ezt nemcsak öök, de mindnyájunk óhajtuk; azonban, engedelmet kérek, ez nem ok arra, hogy ezáltal a nagy közönség minden egyes tagját folyton veszedelemben forogni engedjük.

A kereskedők érdekei igen könnyen összhangzásba hozhatók a pércsi sor rendezésével, annyival is inkább, mert hiszen az ö boldogulásuk, az ö érdekeik, a mieinkkel azonosak, tehát nem az a fődolog, hogy a nagy vidék egyes lakóit az üzletek küszöbére ültessük, de az, hogy városunkat a nagy vidék éléskamrájává, piacává emeljük, melyet pedig piacaink alapos rendezésével minden bizonyval elérhetünk.

Gyulafi.

Napi hírek.

— **Presbyteri közgyűlés.** A debreceni ref. egyház tanácstermében 1890-ik évi nov. hó 23-dik napján d. e. 10 órákor közgyűlés tartatik. Tárgy: folyó ügyek.

— **Csafördi és jobbáhai Bolla Kálmán dandár parancsnok tiszteletére** a Debreczenben állomásozó honvéd tisztikarja „Bika” szá loda disztermében estélyt rendez.

— **Legfelsőbb kihallgatáson.** Ballsa ezredes ur, a 15. huszárezred parancsnoka tegnapelőtt ö Felsége által legfelsőbb kihallgatáson fogadtattott.

— **A főiskolai muzeum gyarapodása.** A kollégiumi muzeum becses gyűjteménytel gazdagodott a minap. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester ur külön székényben ott helyeztette el a piacz-utcai ártezi kutból kikérült mintaföldek gyűjteményét, mely több mint 700 darab üvegedényt foglal el és a magyar Alföld geologiai alakulását méterenként tünteti elő nyolczadfélszáz méter mélységig. Nincsen a kollégium muzeumában olyan gyűjtemény, mely enél drágább volna. Ugyanis tudvalevőleg körülbelül 70.000 forintba került az ártezi kut eddigi furása.

— **Bizottsági tagok választása.** Debreczen városnak 1884. augusztus 14-én választott törvényhatósági bizottsági tagjainak megbiza-

tása az év végével lejárván, új választásra lesz szükség. Az 1887 szept. 12-én választottak közül két tag lemondván, ezek helye is betöltendő. Így összesen 48 bizottsági tagot kell választani. Még pedig hat évre az I. kerületben (Hatvan-utca) 8, a II. kerületben (Péterfia) 7, a III. kerületben (Csapó-u.) 7, a IV. kerületben (Czegléd-u.) 8, az V. kerületben (Varga-utca) 8, a VI. kerületben (Piac-u.) 8 tagot; három évre az V. és VI. kerületben 1—1 biz. tagot. A választás ideje és a szavazatszedő küldöttségek megalakítása felett a nov. 26-ki közgyűlés fog határozni. A választás valószínűleg decz. elején fog megejtetni.

— **Konthy József elhunyt.** A város tisztviselő karából ismét elragadtott egy régi pontos hivatalnokot a halál az évek óta nyugalomba vonult Konthy József, volt városi tisztviselési tanácsnok, egykori katonai ügyosztályi előadó hosszas betegeskedés után tegnap délután csendesen elhunyt. A megboldogult kedélyére nagy hatással volt leányának Emiliának pár hóval eelőtt váratlanul bekövetkezett korai halála s az ő elhunytát is siettetve bizonynyval a sors e csapása. Temetése vasárnap lesz az elhunyt Teleki utcán levő lakásáról.

— **Az új evangélikus püspök.** A bányai ev. egyházkerület püspökévé az elhunyt Szaberey Gusztáv helyére Sárkány Sámuel főesperes, pilisi lelkész választották meg. A 231 beadott szavazatból 183 ö reá esett. A püspöki széke decz. 17-dikén fogják beiktatni.

— **A Debreczen városi új kölcsonk.** A város által építkezésekre felveendő nagy kölcsönre vonatkozólag öt első rangu hazai pénzintézet tett ajánlatot. Közülök három a szükséges összeget, mint kölcsöni kölcsönt, jelzálogi biztosíték nélkül bocsátja rendelkezés alá; kettő jelzálogi biztosítékot kíván. A város iránti jóakarabban és előzékenységben mind az öt pénzintézet versenyzett s azt örvendező megalégedéssel jelezhetjük, hogy mindaz öt pénzintézet igyekezett a lehető legkedvezőbb feltételek mellett juttatni Debreczen városi közönségét, a 3.200.000 frtos nagy kölcsönhöz. — Teljes előismeréssel kell adoznunk első helyen Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, valmint Szabó József főszámvévo uraknak, a kiknek sok járadásos és hosszas tárgyalások után sikerült — majd nem azt mondhatjuk — várakozásunkat fellülhaladó előnyös feltételeket kieszközölni; olyan feltételeket, a melyeknek a mostani általános nyomasztó pénzügyi helyzet közepette valóban a ritkaságok közé tartoznak. — E szerencsés eredményt fényesen igazolja Debreczen szilárd hitélet; ugy sauntén azt a buzgalmat, a melyvel első tisztviselője szolgálja a közérdeket; — Miután illetékes körök nézete szerint a pénzintézetek ajánlatai még mindig nem nyilvánosságra hozhatók (?), ezuttal csak röviden és főbb vonásokban írhatjuk meg, hogy a) a város az új kölcsön megkötésével egyidejűleg és együttesen ösőbb kamatra konvertálhatja a régi másfél milliós adósságot; b) az új kölcsönt öt év alatt veheti fel öt kötvényre tetszés szerinti részletekben; c) a záloglevelek olyan kursus szerint váltatnak be, hogy a 4.700.000 frt szükséges összegnél alig néhány ezer forinttal több veendő fel. Az ajánlatokat csütörtök délután és ma délelött tárgyalta és bírálta el a jog-és pénzügyi bizottság, melynek mai ülésében gr. Dégenfeld József főispán ur elnökölt. A bizottság ezen üléseken megállapította a közgyűlés elé terjesztendő javaslatát és elfogadta Komlóssy y Arthurnak a város ingatlanai jelzálogi lekötésére vonatkozó határozati javaslatát.

— **Színházunk ügyében új fordulat állott be.** A színházgatók ugyanis visszavonta a felmentés iránt benyújtott indítványát. — De ezzel a helyzettel együtt szembe fordult, mert ez nem pótolja azokat a deficiteket, a melyek a közönség közönye miatt már már elviselhetetlenül terhelik a vállalkozókat. — Valentin a kritikus helyzetből most már nem a színház odahagyásával, hanem a város segédelmével ohajtana kiegyezkedni és kiváncsi a színház hánytt-vetett hajóját biztos röp-partra vezetni. — Tíz ezer forint állandó segélyt kér a várostól, a mit ha meg kap, igéri, hogy egészen ujjonnan alakítja meg a társulatot; felhagy a nyári vándorlással, tagjait a Debreczenben töltendő 9 hónapi szezonra szerződötteti, 3 hónapi szünettel. — Bizonyos, hogy vagy pénzbeli segélyt kell adni a színháznak vagy a közönséget vissza édesgetni a színházba. Mert a mostani állapotokat tovább tűrni nem lehet.

— **Mallozás.** Lapunk csütörtöki számában kései értesítésünk miatt nem emlékezhetünk meg azon fájdalmas vesztéséről, mely Dr. Megyery Pálné elhunytában a debreczeni ügyvédi karnak egy tekintélyes ifju tagját s egyuttal a széles kiterjedésű és általános tiszteltetnek örvendő Nánássy családót érte. A mélyen lesújtott családban e gyászszet már második évét folyamán s annál inkább közrészvételt keltő, mert egy igazán boldog családi életnek örömet zavarta meg épen akkor, midőn a legnagyobb boldogság következett be. A szép fiatal asszony felhunytáról

uj választásra...
választottak...
helye is betöl...
tagot kell vá...
kerületben...
Péterfia)...
7, a IV. kerü...
letben (Varga...
u.) 8 tagot;...
tben 1-1 biz...
szavazatszedő...
t a nov. 26-ki...
asztás valószi...
ni.
A város tiszt...
egy régi pon...
nek óta nyu...
volt városi...
katonauigy...
gekedés után...
nyit. A meg...
sal volt lea...
előtt várta...
ála s az ő el...
sors e csaz...
ez az elhunyt...
ük. A bánya...
elhunyt Sze...
ny Sámuel...
tották meg. A...
reá esett. A...
gjak beiktat...
kölcsoné, A...
endő nagy köl...
rangu hazai...
lők három a...
ségi kölesönt...
átja rendelke...
itékot kíván...
előzékenység...
rszenyített s...
zhetjük, hogy...
ett a lehető...
juttatni Deb...
200,000 frtos...
meréssel kell...
ff y Imre kir...
t Szabó Jó...
nek sok fára...
után sikerült...
várakozásun...
teleket kies...
milyenek a...
szügyi hely...
gok közé tar...
ény fényesen...
ét; ugy szin...
el első tiszt...
Mintán ille...
a pénzüntéze...
nem nyilvános...
ak röviden és...
hogy a) a vá...
el egyidejűleg...
konvertálhat...
got; b) az új...
öt kötvényre...
a zálogleve...
nak be, hogy...
él alig néhány...
ajánlatokat...
t tárgyalta és...
zottság, mely...
József főispán...
seken megálla...
endő javasla...
Arthurnak a...
ére vonatkozó...
fordulat állott...
visszavonta a...
aditványát. —...
sem javult...
deficiteket, a...
att már már...
alkozókat. —...
most már nem...
a város se...
li és kívánja...
biztos rév...
t állandó se...
eg kap, igéri...
meg a társu...
ással, tagjait...
api szezonra...
— Bizonyos...
al adni a sz...
szsza édesget...
állapotokat...
örtöki számá...
em emlékezh...
teségről, mely...
a debreczeni...
s ifju tagját s...
és általános...
esaládöt érte...
a gyászest...
annál inkább...
gazán boldog...
a meg épen...
dőség követ...
y felhunytól

a család a következő gyászjelentést adta ki: A legmélyebb fájdalomtól lesújtva tudjuk a legjobb feleségnek, a gondos anyának, forrón szeretett leányomnak, testvérünknek s menyemnek. Dr. vasmegyeri Megyery Pálné szül. kiskirándi és nagyváradi Nánássy Erzsébet-nek élete 25-dik, s igazán boldog házasságának 4-dik évében, csak nem 3 hétig tartó kinos szenvedés utáni gyászoz elhunyt. Örökre feledhetetlen halottunk földi részei folyó hó 21-kén délután 3 órakor a Széchenyi-utczai 1778. számú háznál tartandó gyászszertartás után a Czegléd utczai sirkertben fognak örök nyugalomba tetetni. A végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket s a fájdalomunkban osztozó közönséget bánatos szívvél meghívjuk. Debreczen, 1890. November hó 20. Dr. Megyery Pál, Lilla s még kereszteleetlen lévő másik kis leánya nevében is. Özv. Nánássy Lajosné, Bészler Juliánna; Nánássy Lajos, Nánássy Róza, Hanke Leoné; Nánássy Mária, Dr. Borbély Imréné és Özv. Megyery Pálné, Porholab Róza a többi rokonok nevében is. A temetés tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe, s a koporsó felett Nt. Dicsőfi József ev. ref. lelkész mondott megható imát.

— **Gazdász tánczesztély.** A debreczeni m. k. gazdasági tanintézet hallgatói f. évi december hó 10-én szerdán az „Arany Bika” szálloda dísztermében zártkörű tánczesztélyt tartanak. Kezdeté este 8 órakor, Belépti díj személyenként 1 frt. Családjegy 2 frt. Pályoly jegy 2 frt; pályolyba lépőknek személyjeggyel is ellátva kell lenniük. Jegyek előre válthatók: Szentkirályi és Kalenda, Beke László, Schwarcz M. Benő urak kereskedésében, este a pénztárnál.

— **A közvágóhid építési terveit és költségvetését** a nov. 26-diki közgyűlés elé fogja terjesztetni a városi tanács. Ugyanekkor, mint értesülünk, indítvány adatik be a közgyűlésre azok biz. tagok által, a kik a vágóhid elfogadott helyével ma siucsennek megelégedve hogy a vágóhid a város nyugati oldalára a Tóczó folyás mentén, az állatvásár terek közelében építtessék fel.

— **Uj iparág.** Megint egy új, Debreczenben még eddig nem üzött iparágak meghonosításáról adhatunk hírt. — **Harsányi István** régi, jöhrnévnek örvendő asztalos műhelyét a Czegléd-utczán parkettgyártással kötötte össze, a melyet igyekezni fog az idegen parkett-gyárakkal szemben versenyképessé tenni s oda fejleszteni, hogy a debreczeni és debreczenvidéki igényeket minden tekintetben kielégítse.

— **Sétahangverseny** tartatik holnap d. u. 4 órakor a Szikszay „Margit” fürdőjében a következő műsorral: 1. „Jonathán-induló” (uj), Millőckertől. 2. Njityány „Coriolán”-ból, Bee-thoventől. 3. „Margit” valzer, Czapektól. 4. „Egy szó”, dal trombitára és kürtre, Nicolaitól. 5. Egyveleg „Carmen” operából Bizet-től. 6. „Erdélyi idyll” A. Ochstól. 7. „Verébhangverseny” francia polka, Varchától. 8. Egyveleg Millőcker „Jonathán”-jából, Králtól. 9. „A vadászaton”, sebes polka Strausztól.

— **Zeneestély.** Vilmos Lajos vendéglőjében holnap Rácz Károly kitűnő zenekara közreműködése mellett zeneestély tartatik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, jó barátok, pályatársak és ismerősök, kik felejtethetetlen jó férjemnek f. hó 20-dikán végbement temetésén megjelenni, és néhai férjem emlékének áldozni, tehát mely fájdalomban részt venni sziveskedtek, — fogadják ez uton is szívből fakadó hálás köszönetemet, kérvény, hogy ne vonják meg tőlem ezután is mindenkor nagyrabecsült jóindulatukat, Özv. Mede Gyuláné, szül. Szodrai Erzsébet.

— **A kinek nincs panasa.** A késő éji órákban a rendőrség egy csaknem holtra vert embert talált Hatvan utczán a járdán feküdtve. Bevitték a rendőrségre, hol magához kért és nem tudott számot adni róla, hogy kiktől és miért kapta azokat a szúrásokat és ütéseket a fején és mellén? Hosszu foggatásra is csak annyit jegyzett meg, hogy neki nincs panasa.

— **Lakások összeírása Debreczenben.** A népszámlálás előmunkálataihoz tartozó lakóépületek összeírása ugy a belső, mint a külső területen megtörtént. A külterületen eszközölt összeírás eredményét már közöltük. A belterületen lévő számozott házak és számozatlan lakások összeírásakor következő eredményt találták. — Hatvan-utczán van 565 számozott ház és ezen kívül 1015 szám nélküli lakás, Piacz-utczán 471 sz. ház, 753 sz. n. lakás, Czegléd-utczán 741 sz. ház és 1099 sz. n. lakás, Péterfián 737 sz. ház és 1252 sz. n. lakás, Csapó-utczán 648 sz. ház és 1005 sz. n. lakás, Varga-utczán 538 sz. ház és 1056 sz. n. lakás. A belterületen van tehát összesen 3700 sz. ház, 6180 szám nélküli lakás, összesen 9880 lakóépület.

— **Hurkaestély** tartatik ma este a kitűnő borairól és jó konyhájáról országsszerte ismeretes Czegléd-utczai „Kis pipa” című vendéglőben.

— **Villás reggeli.** Vilmos Lajos közszeretben álló jó nevű vendéglőstünk sas-utczai saját házában hétfőtől kezdve, újból megnyitja a villás reggeli saiont is. Hogy a Vilmos Lajos vendéglője mindenkor kielégítő a legkényesebb izlésű vendég kívánságát is, régi dolog, s ezuttal újból ajánljuk a közönség pártfogásába ez üzletet, a mit méltán érdemel meg.

Színház.

Gabányi Árpádban nagyon ki van fejlődve az utánzási tehetség. Színészirő-emberben ez nem is valami rendkívüli. Eredeti gondolatban nem nagyon brillíroz, hanem ha valakinek valami jó eszmét sikerült alakba öntenie, arra neki mindjárt akad tromfja. A szellemes francia „Egér” után színre hozta a „Mumus”-t, a nagy hatást tett anyósokról szóló „Válás után”-t követte az „Apósok.” S legnagyob érdeme ezek mellett az utánzó írónak, hogy még sem mondható műve utánzatnak. Az apósokat tüzte tolla hegyére, hogy megneveztessen bennünket már egyszer az ő rovásukra is. Jól malatott a közönség a mindenbe bele kottyánó apósok felsülését, hanem — már az anyós mégis csak nagyobb derűtséget képes kelteni.

Udvariatlanság ez az anyósok irányában, hanem azért igaz.

A darabnak ügyes meséje van s a benne szövődő félreértések és figura alakok mindvégig derültségben tartották a közönséget, azonban némelyik túlfelöltetett helyzete a félreértésből, eredő komikumnak azt bizonyítja, hogy az „Apósok” felett, ha mindnyájan nem nevetünk is szívből, de az anyósok — igen.

Meséje röviden a következő: A darab hőse Bogvay Farkas (Püspöki), ki egy légy-szívű jó ember s főleg nagyon jó apa, egyik fiát, Farkast (Bérczi) összeházasítja a gazdag Felvinczi Laurával (Konkoly E.), másik fiát, Palit (Góth) pedig egy özvegy grófnővel szeretnő összehozomálni. A gyengédszívű apának házát azonban csakhamar nagy bajok érik. Pali titokban megesküszik egy erdész-leánnyal, Farkas pedig, midőn házassága másodnapján feleségével az üdvözlő leveleket és táviratokat olvasgatják, nagyon kritikus helyzetbe jön, mert a fiatal asszony kezébe egy távirat jut Bécsből, melyben egy ballerina, kinek Farkas házasságot ígért, azzal fenyegetőzik, hogy azonnal leutazik Bécsből és elégtételt vesz azon a nőn, a kiért őt megcsalta. Erre kitér a nagy zivatar. — A Farkas felesége ájuldozik a boldogtalanságtól, s apósa, ki nem tűr semmi szennyet családi becsületén, választ tanácsot leányának. Ekkor közbeveti magát az önfeláldozó apa, a másik após, s mindent magára vesz. Elhívteti após társával és menyével, hogy a telegram neki szól, s bizonyítja állítását szerelmes levelekkel. Hanem ez ártatlan hazugság az öregot sok bajba hozza. Alighogy lecsendesült egy kissé a házi zivatar, megérkezik a Pali titkos felesége (Tájkerti), ki azért jött, hogy bemutassa magát apósának. A jó öreg, Juliettenek, fia bécsi szeretőjének nézi őt s igyekszik fiát a legrosszabb színben feltüntetni. A mi sikerül is, elannyira, hogy a szép menyecske kétségbeesve rohan el. Pali azonban visszahozza, s kiderül, hogy ez nem az igazi Juliette, s így a jó öregot rajta csipik a hazugságon és fiát újra fenyegeti apósa a válással. De végül az egész Juliette-féle szerelmi históriát elsimítja egy levél, melyből kitudódik, hogy Juliette lemond Farkasról, mert van már új vőlegénye, a ki nem más, mint az öreg Felvinczi (Balassa).

A személyesítők közül igen sikerült alakot produkált Balassa az öreg Felvinczy szerepében s a mi elhagyni való lett volna a naiv tülzásban szenvedő apóson, az a szerepnek tudható be. Püspöki kitűnő kedélyes apóst mutatott be s mindvégig természetes alakítást állított elének. Bérczi ügyes volt a gyámoltalan fiatal férj szerepében, azonban Góth most már valahára maszkkal lépett egyszer a színpadra, de oly szerencsétlenül személyesített egy fiatal férjet, hogy nem érdemelte meg az igazi csinos Juliskát feleségnek, kinek szerepében Tájkerti Berta kedves jelenség volt. Andorfi Zab Feriben ügyes katonás alakot produkált s alakításáért már beléptekor megtapsolták. Palotai Piroskában páratlan személyesítőre akadt a kis Margit, ki a férj vadász leányok naivságát tőntette fel annyi kedélyvel és igazi természetességgel, a minővel Palotai szokta előtűnk az efféle hálás szerepeket játszani. Alakításáért több ízben nyílt színen kapott tapsot jutalmul. Hatvani (Dr. Gáti) és Hegyesi (inas) jók voltak. Komlóssy Ida igen kedves, szemrevaló szobalány volt, s még inkább lett volna több elevenésséggel és otthonossággal. Konkoly Emiliában csak talán ő maga látta a leggrissebb asszonyka mézesheves kedvességét, mi és a közönség nem.

A gördülékeny előadást elég szép számú közönség nézte végig. A darab megérdemli, hogy többször előadassék, ha az anyósok annyira fogják venni a színházba járó közönséget, hogy többször elmenjen nevetni az ő szívbéli örömlükre. (C.)

Közgazdaság.

Termény és áruaktár részvénytársaság igazgatósága tegnap alakuló ülést tartott az év rendes közgyűlésén megválasztotta új igazgatóság elnökül Simonffy Imre kir. tan. polgármestert, alelnökül Berger Henriket, jogügyi tanácsosul dr. Balkányi Miklóst igazgatósági tagokat megválasztotta. Hol-länder Gyula és Szepessy Gusztáv másnemű szakügyek ellátására osztattak be. — A több nemű folyó ügyek között legfontosabb az, hogy a nagy meunységben beraktártolt (petroleum elhelyezésére célzaserű és megfelelő helyiségek fognak előállítani. A beraktározási üzlet az ez évi aratás után is kielégítő mérvben folyik, s a beraktározó fe-

lek igényei előleg kölcsönre nézve a nehezebbé vált pénzügyi viszonyok dacára is méltányosan elgittettek ki.

DEBRECENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap vasárnap 1890. November 23-án, páratlan bérletben,
A peleskei notárius.
Bóhozat 4 szakaszban.

Felelős szerkesztő és kiadó laptalajdosos: **Vértesi Arnold.**
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**

AZ ORSZÁGSZERTE HÍRES budapesti torma-svirslipárja 5 kr, SZAFALÁDE darabja 5 kr, a 62 év óta fennálló tisztán kezelt Weil Ede fiai szalámi gyárából naponta frissen kapható kizárólagosan

MENDELOVICS LAJOS-nál városházzal szemben.

Kunz József és Társa
Budapest Debreczen Nagyvárad.
Legujabb
ŐSZI és TÉLI ruhaszövetek, szintartó velezek, téli kendők és Trico derekak
nagy választékban érkeztek.

8863.
1890.

Árlejtési hirdetmény.

A Debreczen sz. kir. város rendőrsége által letartóztatott fegyenczek és tolonczok fött étellel és kenyérrrel ellátásának vállalata 1890. december 2-án délelőtt 9 órakor, a városház nagytermében tartandó árlejtésen, az 1891. január 1-től 1893. december 31-ig terjedő időre kifog adatni.

Az árlejtési feltételek, a hivatalos órák alatt, a számvevőségünél megtekinthetők.

Debreczen 1890. November 17-én.
A városi tanács.

Ügynökök
bármely állásu tisztességes egyének, kik az általánosán kedvelt, csekély havi befizetéssel egybekötött

sorsjegytársaságokba
belépni hajlandó tagok gyűjtésével foglalkozni óhajtanak, a legelőnyösebb feltételek mellett felvétetnek.
Ajánlatok intézendők:
SCHIMMERLIK MÓR-hoz
Budapest, I. Szt. János-utca 3. szám.

Becsét veszti
a legválasztékosabb étel is. ha nincs étvágyunk. Az étvagy gerjesztésére úgy, mint mindeanemű gyomor-bajok ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe
Egger dijtalmazott szóda-pasztilláit.
Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban a monarchia összes gyógytáráiban, valamint az
Egger A. Fia
cég gyógyszer-kiültelegességi gyárában Bécs-Nussdorf.

Megérkeztek.

A legszebb
női kézimunkák
előrajzolva, elkezdve és kész himzéssel a teljesen szintartó himzőselymek száznál több színárnyalatban.

Keresztöltéshez alkalmas terítékek, törülközők,
tálczakendők, futók és Credenzruhák.

Megjüttek a kitűnő szintartó flanel Barchent és Clementine női ruhakelmék, tehát Barchentek,

szébbnél szebb
ágyterítők,
flanel és utazó pokrócok.

Megérkeztek a legjobb faj paplanok, és köztük
selyem atlasz paplanok
kitűnő minőségben 12 és 14 frthoz.
Kapható:

Kardos László
czegléd-utczai fő- és piacz-utczai főkiüzletében

Mindenféle
vizi betegség ellen
ugymint az ezekből eredő betegségek: sárgaság, lép és májdaganatok, légzési nehézségek stb. legjobb szer, a hirnevés

Hydropsin
(orvosoktól ajánlva)
Grobstein See-gyógysszertára
Gmunden gyógyhely, felső Ausztria.
Egy üveg ára gyógyszerhasználati utasítással 1 frt. Csomagolással 1 frt 20 kr.

KASZANYITZKY ENDRE
előbb
Kuhinka István K.
üveg, porcellán, lámpa és háztartási cikkek raktára
DEBRECZENBEN
ajánlja pontos kiszolgálást és gyári árak mellett az újsi és téli idényre újonnan érkezett és nagyválasztékkal berendezett
Ditmar
és
Brüner-féle
a legjobbnak elősmert gyártmányu szalon, függő és asztali petroleum lámpáit s minden hozzátartozó cikkek nagy raktárát.
Tisztelettel
Kaszanyitzky Endre.
Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Szabó Lajos Fiai,
cégznél
újjonnan raktárra érkeztek:
Női ruhaszövetek, Szines mosó velezek, Téli (Himalaya) kendők,
Alsó ingek, nadrágok,
Harisnyák, kesztyük.
Nagy választékban:
Függönyök, ágyterítők, Flanel takarók, lópokrócok, Szőnyegek.

**Arverési hirdetményi ki-
vonat.**

A debreczeni kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Hegedűs Pálné Hajdu Zsuzsánna végrehajtható Reke Gusztáv és neje végrehajtást szenvedők elleni 2000 forint kötelevétel és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén fekvő a debreczeni 2594. sz. telekjegyzőkönyvben A. + 2758. hrsz. a felvett házaspár telekre az árverést 737 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi December hó 11-ik napján d. u. 3 órákor a debreczeni kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános

árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoznak tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 73 forint készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 41. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1890. évi szeptember hó 21. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság.

ROTTLER
kir. tszéki bíró.

DANKÓ MIHÁLY

ajánlja ujonnan berendezett

**TEMETKEZÉSI INTÉZETÉT,
DEBRECZENBEN,**

Czepléd-utca, a gyógyszerházzal szemben.

Elvállal: temetések rendezését, a legnagyobb czinnal kiállítva egy helyben, mint vidéken.

HULLASZÁLLÍTÁS érczkoporsóban, légmentesen elzárva; minden irányban, — vasuton árszabás szerint.

HALOTTAS-KOCSIJAIM a legmagasabb igényeknek is megfelelők. ERCZ és MŰVIRÁG KOSZORUKAT szalag-nással, vagy a nélkül, a mai kor kívánalmához mért

Polosó árért.

Teljes tisztelettel

DANKÓ MIHÁLY.

Ajánlom a legfinomabb minőségű:

**Cuba-, gyöngy-, arany-, Jáva-, Mocca-kávékat,
ANANASZ-, JAMAICA-RUMOT**

Igen finom:

Mandarin, császár keverék, Karaván, Pecco-virág

TEÁKAT,

FRANCZIA- és MAGYAR-COGNACOT,

az Erdélyi Pince-egylet borait ugyszintén TOKAJI, RUSZTI-ASSZUT BUDAI, MÉNESI és EGRI veres borokat.

Ementhali, Gróci, Parmai, Gorgonzola, Imperiál, hágenbergi sajtokat

Finom őszi liptói juhturót,

SZEPESSÉGI FŐZELEKEKET.

Továbbá ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe ujonnan berendezett toll üzletemet; különös figyelmet fordítok a kiházasításokhoz szükséges tollakra, melynek úgy új, mint tisztaságáért kezeskedek.

Leidenfrost Armin,

DEBRECZEN „Bika“ szállodalal szemben.

Tudomásul

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy 11 év óta fennálló s előnyösen ismert

asztalos üzletemmel kapcsolatban

parkett-gyártást

is rendeztem be, és parkettek lerakását, valamint mindennemű asztalos munkákat szolidan és a legjutányosabb árak mellett eszközölök

Teljes tisztelettel

Harsányi István

czepléd-utca 2577. saját ház.

Arany érem Pécs 1888.

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegség részére.

Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyálgasodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségénél legjobb sikerrel használják.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr, egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák

Ezen pasztillák a Magas Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használják a fentebb felsorolt betegségeknél. Egy doboz ára 26 kr.

Kárpáti mellthea.

Egy nagy csomag 40 kr, egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használják a fentebb felsorolt betegségeknél.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerházában.
(Telefon hálózat 5-ik szám.)

TÓTH GYULA

előbb TÓTH LAJOS és TARSÁ

vaskereskedő cég Debreczen, városháza épület

ajánludus választékban kitűnő minőségben és legjutányosabb árak mellett:

öntött vaskályhákat

fa és szabályozható szén és koksztűtésre, hazai gyártmány.

Eredeti „FRIEDLANDI“ szabályozható, töltő és

„meidingi“ rendszer kályhák

szén és koksztűtésre, csiszolt és nickl párkányzattal, ugyszintén köpenynyel,

mindenféle színben zománcozva,

öntött vas és lemez takarékos konyhák,

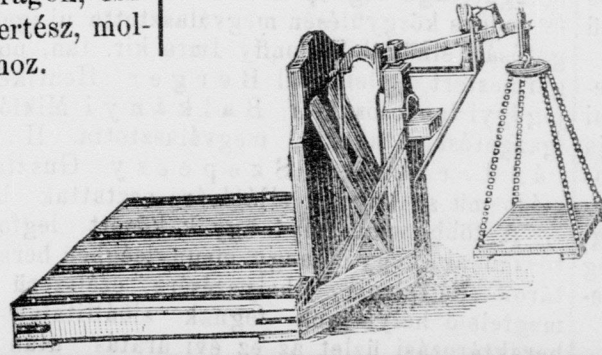
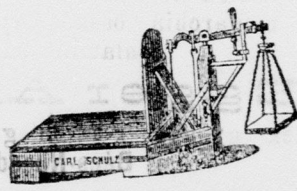
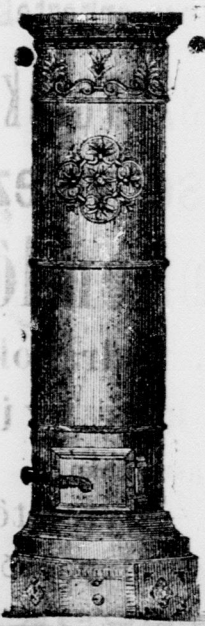
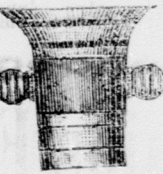
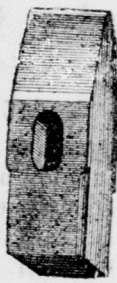
Tizedes-, egyensúly-, házi-, kalmár- és rud-mérlegeket jótállás mellett,

zománcozott öntött vasedényeket

zománcozott kék és márványozott lemez edényeket jótállással, valódi francia

öntött-acél szerszámok

gépész, kovács, lakatos, késes, bádogos, asztalos, ács, képfaragók, esztergályos, kádár, kerékgyártó, kőfaragó, rézüntő, üveges, kertész, molnár, tímár, szijgyártó, mészáros és hentes stb. iparhoz.

A Mc. Cormick aratógép képviselése.

A Mc. Cormick aratógép képviselése.

Sok gazdasági kiállításon magasan díjazva. Elismerés a Jockey-Clubtól.

**KWIZDA korneuburgi
MARHAPORA**

lovak, szarvasmarhák és juhok számára, sok évi tapasztalat alapján szabályszerű használat mellett biztos és hathatós szer étvágytalanság, véres tej ellen és a tej javításához. Leghathatósabbnak bizonyult a légző- és emésztő-szervek bántalmainál. Egy doboz ára 35 kr, egy nagy doboz ára 70 kr

**KWIZDA csász. kir. szabad
karbantartó folyadékja
RESTITUTIONSFLUID**

(mosdóvíz lovak számára) — sok évi tapasztalat után a legjobbnak bizonyult mosdóvíz az erős munka után elvesztett erő helyreállítására. Nélkülözhetetlen segéd szer a ficamok, kezelés, meredség és izom gyengeség stb. bántalmaknál. A lónak könnyű mozgást és edzettséget kölcsönöz. — Egy üveg ára 1 forint 40 kr. Tévedések elkerülése végett kérjük a fenti védjegyet figyelembe venni.

Kwida Ferenc János kerületi gyógyszer-tára Korneuburgban Bécs mellett, csász. és kir. és román királyi állatgyógyászati udvari szállítója

**KWIZDA korneuburgi
MARHAPORA**

KWIZDA cs. és kir. szabadal. karbantartó folyadékja (Restitutionsfluid) az osztr. magy. monarchia minden gyógyszer-tára és valamennyi gyógyfű kereskedésében kaphatók.